

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in po-
šiljajo uredništvu „Mira“ v
Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure po-
poldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani
lista napišejo, druga stran naj bo
prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:

**Upravništvo „Mira“
v Celovcu,**

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Za in s e r a t e se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste za v s a k o k r a t.

Glasilo koroških Slovencev

Leto XXVII.

V Celovcu, 18. julija 1908.

Štev. 29.

XVIII. letni občni zbor

„Katol.-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem“.

Osemnajstokrat so se zbrali koroški Slovenci
vseh slojev dne 9. t. m. v „Rokodelskem domu“
v Celovcu, da naredijo v 18. letnem občnem zboru
bilanco političnega delovanja v preteklem dru-
štvnem letu ter si določijo poti uspešne politike
za bodoče leto.

Kmalu po napovedanem času otvori društveni
predsednik dr. Janko Brejc občni zbor, po-
zdravi navzoče in se zahvaljuje zlasti kmetskim
udeležnikom, ki so prišli na shod v kljub neugod-
nemu času, da ugođe svojim srčnim željam (živio-
klici), posebej še g. poslancu Grafenauerju
(živio-klici), ki je prišel ta teden v Celovec že
dvakrat in se je podal z Dunaja, čeravno se
majejo ministrski stolci (smeh), da pokaže, da je
s srcem vedno pri nas (navdušeni živio-klici in
ploskanje). Potem nadaljuje predsednik

o političnem življenju v preteklem letu:

„Naloga občnega zbora je, da pogleda, kaj
smo v pretečenem društvenem letu storili ali
opustili, in naredi proračun za prihodnje leto.
Preden pa govorim o preteklosti, Vas prosim, da
daste duška svojemu prepričanju v eni ali drugi
zadevi; med nami je treba predvsem jasnosti.
Kjer ni jasnosti, tam ni zmage. Naj bi bil da-
našnji občni zbor resnično mnenje koroškega
ljudstva (dobro-klici), ki naj izrazi svoje mnenje
odkrito, brez vsakega ozira. Nikomur se ne vsi-
ljujemo. Breme, ki ga nosimo, radi odložimo na
druge rame, ker ni lahko.“

Naša enakopravnost enaka culukaferski.

Dogodki zadnjega polleta niso bili samo
veseli in žalostni, ampak deloma tudi tragično-
veseli. Najhujše udarce nam je zadal nasprotnik z
omejitvijo in iztrebljenjem slovenskega jezika pri
sodiščih. Še pred kakimi 3—4 meseci smo smeli
pred sodnikom tudi slovenski govoriti, sedaj pa
sme le stranka, in sicer le tedaj, če drugega je-
zika ne zna. Vprašam vas, ali je to pravica?
Če ne zna nemški, sme govoriti pri nas v svojem
jeziku tudi Culukafer, Francoz, Anglež, sploh vsak
tujec. Naša enakopravnost je torej popolnoma
enaka pravica Angležev, Italijanov, Francozov.
(Tako je! Žalostno!) Proti temu moramo naj-
odločnejše protestirati. (Burni klici ogorčenja.)
Konstatirajmo danes, da nista samo
odvetnik dr. Brejc in poslanec Gra-
fenauer tukaj na občnem zboru, ampak
da je koroško ljudstvo, ki zahteva svoje
pravice! (Gromovito ploskanje in klici: „Tako
je!“ „Nagele, zapomni si!“)

Pod Beckom se ne bo spremenilo mnogo.

Žalibog je malo upanja, da bi se v dogled-
nem času obrnilo na bolje, čeravno imamo po-
slanca, ki je korenjak, ki pa je izmed 516 samo
eden. Ves sestav sedanje politike je tako čuden,
da se ne moremo prečuditi ministrskemu pre-
sedniku, da vlada ta parlament. Predsednik je
poklical zastopnike večjih strank v kabinet in
sedaj jim daje na razpolago: Ali glasujete za
vlado, ali pa greste ven iz vlade. Vsaka stranka
se pa boji za svoje sedanje pozicije, nemški na-
cionalci, Čehi, Poljaki, kakor tudi nemški kršćanski
socialci; tako glasujejo vse te stranke za vladne
predloge. Da pri takem sistemu predsednik ne
more deliti posameznim strankam posebnih pravic,
je naravno. Zato ne moremo pričakovati siste-
matične spremembe, dokler bo ostala ta vlada;
pač pa je ta vladni sistem zelo ugoden za majhne
pridobitve, za nabiranje majhnih „flike“, ker se
iz takih „flike“ naredi lahko velika in lepa pre-
proga. (Smeh.) Veliko takih „flike“ nabrati, bo

sedaj naloga našega poslanca, večjih in manjših
„flike“ za razdrapanje razmere v naši deželi.

Drugi neuspehi.

V zadnjem polletju smo imeli tudi druge
slabe uspehe in skušnje. Opozarjam na šolski boj
v Spodnji Koroški v občinah Strojna in Vogrče.
V Vogrčah je učiteljstvo na višji pritisk sklenilo,
da otroci slovenski niti moliti ne smejo več.
Opozarjam na bistrski štrajk; ker so ga začeli,
ne da bi bili prej koga vprašali, so njegove po-
sledice neugodne, in kako bo to končalo, še ne
moremo reči. Vsekako je to dokaz, da je koristno,
pri vseh takih važnejših korakih vprašati poli-
tično društvo za nasvet. (Smodej: Faust pa je
trdil, da smo ga uprizorili mi!) — To ni resnica!
Jaz nisem zanj prav nič vedel.

Veseli dogodki.

Zabeležiti imamo tudi nekaj veselih do-
godkov, s katerimi smemo biti zadovoljni. Ome-
njam vest, ki je doslej še nekako prerokovanje,
o katerem pa upamo, da se izpolni in postane
za koroške Slovence dogodek, za katerega bomo
zažgali posebne kresove; to bo dan, ko se bo
poslovil od nas eksclenca baron Hein. (Ploskanje
in klici: Bog daj!) Za lep političen uspeh našega
naroda smatramo odlikovanje državnega poslanca
Grafenauerja. (Ploskanje in klici: Živio
Grafenauer!) Omenjam odlikovanje našega rojaka
in stolnega prošta mil. g. dr. Müllerja in g. pro-
fesorja Scheinigga, ki je prejel naslov c. kr. vlad-
nega svetnika. (Živio-klici.) Ti dogodki nam pri-
čajo, da naša politika vendar ni tako brezplodna,
malovredna, kakor sodijo nekateri, ker se vladi
zdi potrebno, da nas upošteva in na viden način
kaže spoštovanje do našega naroda. (Odobranje.)
Omenim pohvalno delovanje poslanca g. Grafen-
auerja, njegov izvrstni govor dne 19. grudnia l. l.
in sedanjí njegov govor o šolstvu, ki je prvega
še prekosil, in krasen govor poslanca gosp. dr.
Hočevarja, ki je razkril naše rane pri sodiščih.
Grafenauer je tako govoril, da so se nemški na-
cionalci poskrili. (Smeh.) Prvokrat so ga hoteli
motiti in ga osmešiti; ko pa so se namazali in
spoznali, da njihova taktika smeši samo nje same,
so opustili ugovarjanje. Z obojno taktiko smo za-
dovoljni. Če ne pridejo, je dokazano, da ne morejo
ugovarjati, če ugovarjajo, so pa tepeni. V zbor-
nici smo dosegli velike moralčne uspehe, za ka-
tere moramo biti obema govornikoma hvaležni.
O drugih korakih poslanca Grafenauerja tukaj
govoriti, bi ne bilo umestno, ker bi se sicer
več skvarilo nego koristilo.

Zmage v občinah.

Kot vesel dogodek omenjam občinske volitve
v Svetnivas, kjer smo ugnali Košičevega Pepčka.
(Bučen smeh.) V Rožeku so volitve razveljavljene;
imamo pa upanje, da prodremo zopet pri novih
volitvah tako v Rožeku, kakor tudi v Vernbergu.
Omeniti moram tudi zmago pri upravnem sodišču
za št. jakobsko šolo. Nadalje moram omeniti zmago
vrle občine Sele (živio!) pred deželnim in državnim
sodiščem. Opozarjam pri tej priči občinske od-
bornike na vzorno delovanje občine Sele. Sedaj
je dognano, da je deželni odbor dolžan sprejemati
slovenske vloge in jih reševati, četudi še ni do-
gnano, da v slovenskem jeziku.

Gospodarska organizacija.

Omeniti mi je treba lepo uspeli gospodarski
shod v Velikovu in zadrugi tečaj v Celovcu.
Glede kmetijske družbe moram pojasniti sledeče:
Odbor jo je sklenil ustanoviti. Dasi je taka
kmetijska družba silno potrebna in bi bila po-
trebna bolj danes nego jutri, ustanoviti jo — brez
denarja — pač ne gre. Kaj pomaga, če jo danes
ustanovimo, pa jutri zaspi, ker nima sredstev.
Zato je še dandanes nismo ustanovili. Po mnogih
konferencah s strokovnjaki, kakor g. Pircem in

zastopniki „Zadružne Zveze v Ljubljani“, smo se
prepričali, da ne kaže ustanoviti kmetijske družbe,
kakor je v Celovcu. Država bi je ne podpirala.
Odbor je tega mnenja, da osnujemo zadrugo na
širši podlagi, recimo za en sodni okraj, ali če je
premajhen, za dva. Zadrugo bo vlada pač pod-
pirala. Če te ustanovimo, nam nihče ne more
reči, da delamo konkurenco „Kmetijski družbi“. To
je mnenje odborovo. Danes pa imate prilož-
nost, da poveste še Vi svoje mnenje.

Pošten obračun z rušilci sloge in „Korošcem“.

Omeniti mi je treba dogodka, ki je tragično-
komičen. Šaliti bi se v politiki pravzaprav ne
smeli, ker smo odgovorni za njo in za usodo ko-
roških Slovencev. Vendar nas „Korošec“ in nje-
gova politika nehote v smeh silita. Ker imamo
odgovornost, imamo tudi pravico in dolžnost, za-
sledovati, kaj se okrog nas godi in si ogledati
tiste, ki hočejo motiti naše politične kroge. (Dobro!)
Če bi hotel o „Korošcu“ govoriti temeljito, bi si
moral zbrati drug čas, zlasti pa drugo družbo,
recimo kako večerno pivsko družbo. (Gromovito
odobranje in ploskanje). Resni politiki niso,
ki so ga začeli. Škode ni storil, pa gre se za
to, kakšne nakane je imel. Razdreti nas je hotel.
(Klici: Žalostno, lumparija!) Res, žalostno. Saj
nas uči zgodovina (klic: herostrati!), da kar Nemci
sami niso mogli, za to so se vedno našli rodni
bratje. Kar so brez uspeha poskusili Nemci s
slavnoznanim „svinjeredom“ in „Štajercem“, da
bi nas razdvojili, to je nanovo poskusil „Korošec“.
Kakor so se blamirali Nemci, tako se je blamiral
tudi „Korošec“. Ko bi hotel tako govoriti, kakor
je „Koroščeva“ gospoda zaslužila, bi moral dru-
gačne izraze rabiti. Na komando ljubljanskih libe-
ralcev (klici: „tako je“ in ploskanje) so list
ustanovili in so si dali stroške plačati od ljub-
ljanskih liberalcev Hribarja in Tavčarja (žalostno!),
od ljudi, ki naših razmer ne poznajo. Ko pa so
ti gospodje v zadnjem času mošnjičke zopet za-
drgnili, je začel „Korošec“ takoj hirati. Ta listič
ignorira vse naše gibanje, pač pa dela za Šumija,
Rieseja, Schatzmeierja; kdor bere „Korošca“, mora
misliti, da pri nas delajo samo nekateri nemšku-
tarji, vse drugo pa spi, kakor gospodje, ki izda-
jajo „Korošca“. Če so napadali nas, bi že nič
ne rekli; pa da se je ta list spraval celo na naše
imenitne kmete (klici: Kogelnik in Kotnik), ki
so storili za Slovence več kakor vsi gospodje
okoli „Korošca“, ki niso vredni, da bi jim čevlje
odvezali (živahno ploskanje), je pa že več nego
preveč. Pa saj „Korošec“ ni nič drugega
kakor ljubljanska frakarija, ki se kmetu
le na videz laska, v resnici ji pa kmet mrzi. (Pri-
trjevanje.) Hotel se je celo predstaviti, kakor bi bil
kak duhovski list, kateremu dopisujejo tudi duhov-
niki (veselost); in ti ljudje gredo in zabavljajo čez
klerikalce, ko so po svojem glasilu sami največji
klerikalci. (Veselo odobranje.) Jaz sem že prej
vedel, da bo zmrnil, ko ne bo odgovarjal ljub-
ljanskemu pričakovanju. Preko lista, ki berači
in s e r a t e pri nemških celovških trgovcih z nem-
škimi lističi (gosp. Smodej: in se predstavlja kot
„Kärntner“ — klici: feji!), lahko gremo mirnim
srcem svojo pot; omenil sem ga le, da opozorim,
da moramo biti previdni, ker gospodje v konzor-
ciju se skrivajo kakor gad noge. (Veselost.) Iz-
vajati pa moramo proti njim posledice, ki nam
jih narekuje pamet in politična treznost. Nobe-
nemu kmetu ne moremo zameriti, če je nekaj
časa verjel listu, ker kmet verjame tako dolgo,
dokler sam ne spregleda resnice; pač pa moramo
zameriti tistim, ki so moralčno odgovorni za list,
ki so ga ustanovili in ga izdajajo. S temi
ljudmi ni mogoča nobena politična
zveza več — o osebni zvezi tu ne govorim —
prt med njimi in nami je prerezan (klici:
dobro, dobro in splošno odobranje). Kdor se
je enkrat izkazal nezanesljivega in nasprotnega,
ne zasluži več našega zaupanja, ker bi nas go-

tovo pri prvi priliki zopet zapustil in napadel. Imen ne imenujem nobenih (klici: poznamo jih!), jaz samo pravim, da je potreben čisti račun!" (Občno pritrjevanje.)

Sklepno se govornik obrača proti malenkostnem provincializmu, ki danes vse preveč preveva našo politiko.

Proč s provincializmom!

„Zdaj poznamo Štajerce, Korošce, Kranjce itd. Nujna, skrajna potreba je že, da podremo provincialne meje med nami, če hočemo pripraviti tla za narodno avtonomijo. Sami moramo najprej za to ustvariti realno podlago. Skrajni čas je, da to misel sprožimo; sprožimo danes velik kamen v slovenski politiki in zakličimo: Proč s Kranjci, proč s Štajerci, proč s Primorci, proč tudi s Korošci, in — živeli Slovenci!“ (Dolgo trajajoče odobravanje.)

V smislu predsednikovega poročila stavi g. Smodej sledeči resoluciji:

I. Osemnajsti letni občni zbor „Katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem“ izreka državnima poslancema g. Grafenauerju in g. Hočevanju za odločen nastop v državni zbornici za pravice koroških Slovencev najpristržnejšo zahvalo.

II. Koroški Slovenci, zbrani v Celovcu na 18. letnem obnem zboru „Katol.-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem“, izjavljamo, da smatramo skupno, tesno, politično organizacijo vseh programatično sorodnih slovenskih strank za nujno časovno potrebo; zato pozivljamo vse slovenske politične stranke, ki imajo našemu soroden političen program, da se pridružijo tej naši misli, da čim prej ustanovimo slovenski narodni svet. (Obe resoluciji se z odobravanjem in soglasno sprejmete.)

G. Mihael Turk, kmet, stavi sledečo resolucijo: „Kmeti in delavski zastopniki koroškega slovenskega ljudstva, zbrani iz vseh krajev slovenskega dela Koroške v Celovcu pri 18. letnem obnem zboru „Katol.-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem“, odločno odklanjamo vmešavanje nemškonacionalnih politikov v naše zadeve, zlasti odrekamo vse tozadevne pravice nemškonacionalnemu poslancu Nageletu, ki je izvoljen v najhujšem nasprotstvu do Slovencev, in izjavljamo, da so kompetentni govoriti v imenu koroških Slovencev edino koroški slovenski poslanec Grafenauer in njegovi slovenski tovariši; najodločneje protestiramo proti neresničnim trditvam, da na Koroškem le hujskajo slovenski duhovniki in odvetniki, in izjavljamo, da zahtevamo mi slovenski kmetje in delavci sami svoje pravice in pozdravljamo slovenske duhovnike in odvetnike kot svoje zveste soborilce v boju za enakopravnost koroških Slovencev. (Sprejeto soglasno z živahnim odobravanjem.)

Tajnikovo poročilo.

Začasni tajnik g. Smodej poroča nato o društvenem delovanju v preteklem letu sledeče:

„Katol.-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem“ od svojega začetka morda še ni preživelo tako bojovitega in deloma zmago-slavnega društvenega leta, nego je bilo ravno preteklo. Celo letošnje delovanje je stalo pod znamenjem bojev. Koroški Slovenci smo si v tem letu postavili v volilni borbi za državni zbor časten spominek, in gotovo si najmanjših zaslug v tej borbi ni steklo politično društvo. Z nenavadno, Korošcem še nepoznano odločnostjo in izredno živahno agitacijo, z nekakim svetim navdušenjem je šlo naše ljudstvo v volilni boj; uspehi so se pokazali. Tako častne še niso bile prej za nas nobene volitve. V slovenskem okraju Pliberk, Železna Kapla, Dobrlavas in Borovlje je bil izvoljen 14. maja 1907 naš kandidat Franc Grafenauer s 4668 glasovi, dočim je dobil nemški nacionallec Seifric samo 2077, socialni demokrat Kristan pa 1436 glasov.

V velikovškem volilnem okraju je dobil pri prvih volitvah naš kandidat Florijan Ellersdorfer 1547 glasov, nemški nacionallec Nagele 1753, socialni demokrat Eich 1509 glasov, in pri ožjih volitvah je dobil naš kandidat 1897 in Nagele 2791 glasov, čeravno je soc. dem. stranka volila z nemškimi nacionalci. V celovški okolici je dobil naš kandidat msgr. V. Podgorc 1297, nemški nacionallec Kirschner 1899, soc. dem. Lukas pa 1414 glasov. Pa tudi v ostalih volilnih okrajih, kjer so postavili nemški kršč. soc. svoje kandidate, so se naši ljudje dobro izkazali. Walcher je dobil v št. pavelskem sodnem okraju 191, Pupovac v rožeškem 813, Khevenhüller v zilskem okraju 768 in soc. dem. Riese v boju proti nemškim nacionalcem 614 slovenskih glasov. V Celovcu so nam zavrgli 25 glasov, in tako je dobil naš kandidat

Osana le 76 glasov. Volilnih shodov je imelo polit. društvo samo v slovenskem delu naših volilnih okrajev, kolikor je bilo v „Miru“ naznanjenih, do 50. — Mnogo pa se jih je vršilo, ki v našem glasilu sploh niso bili napovedani. Od zadnjega letnega obnega zbora dne 4. aprila l. l. se je vršil eden izreden občni zbor in zborovanje zaupnikov slov. vol. okraja dne 7. novembra l. l. Po volitvah je zborovalo polit. društvo na deset krajih. Odborovih sej je bilo vseh skupaj deset. Pisemski promet p. d. izkazuje 2667 komadov, pri čemur pa niso vštete manj važne stvari in pa stotera pisma, ki jih je pisal predsednik g. dr. Brejc v raznih politično važnih zadevah. Nasvetov je dalo polit. društvo v najmanj 100 slučajih; pri raznih oblastih je posredovalo za člane društva 18 krat; prošelj, vlog in prizivov je naredilo 92; potov v političnih zadevah je zabeleženo okoli 150. S pomočjo našega poslanca je začelo polit. društvo tudi novo akcijo v prosep preustrojitve naših ponemčevalnih šol.

Hud boj je moralo prebiti v preteklem letu politično društvo z lastnimi brati, ki so začeli dosedaj vzorno našo politično disciplino rušiti. Ne smemo prezreti, da se je ustanovil nasproti glasilu našega polit. društva „Miru“ nov slovenski list „Korošec“, ki pa izhaja na Kranjskem in je pisan od pristašev kranjskih liberalcev in je začel takoj udrihati po našem polit. vodstvu, po edinem našem poslancu Grafenauerju, po glasilu polit. društva „Miru“, po mladeniški organizaciji, sploh po vsem, kar je v zvezi z našim polit. društvom in kar nam mora biti drago, če se hočemo vzdržati. „Mir“ je ostal trden kakor prej, pravzaprav je trdnjši, ker se tiska v 2300 iztisih, čeravno se je neplačujočim ustavil. — Politično društvo je letos začelo resno misliti tudi na gospodarsko organizacijo med koroškimi Slovenci in je v to svrhu stopilo v zvezo z raznimi strokovnjaki v gospodarski organizaciji in priredilo izvrstno uspel zadružni tečaj v Celovcu. Vse to naše delovanje je prignalo politične nasprotnike do sklepa, da bodo začeli izdajati k „Landw. Mitteilungen“ slovensko prilogo.

Pri občinskih volitvah smo splošno napredovali: Zgubili smo v Možici 6 odbornikov in jih imajo sedaj nasprotniki 12. V Št. Vidu v Podjuni smo izgubili bolj po naključju kakor vsled nasprotne agitacije I. raz., a občina je ostala v naših rokah in v Prevaljah 2 dosedanjih naših odbornikov. Dobili smo pa zato v Kostanjah 5 naših odbornikov, kjer prej nismo imeli nobenega, v Vernbergu smo prodrli v III. raz. s 4, v II. z vsemi in v I. z enim odbornikom, v Svetnivasi pa smo porazili popolnoma nemškutarsko stranko. V drugih krajih smo vzdržali v kljub silnemu pritisku nasprotnikov svoje pozicije.

Življenje v naših nepolitičnih društvih je bilo letos zelo živahno. Vršila so se zborovanja za zborovanje. Mnogo zaslug za to ima S. K. S. Z. za Koroško, ki je priredila letos v Šmihelu pri Pliberku impozanten shod koroških mladeničev. Izobraževalnih in bralnih društev štejemo na Koroškem sedaj 27, delavska društva 4, izmed katerih živahno delujejo celovško, podljubeljsko in bistrsko, dočim prevaljsko nima ugodnih tal. Največje važnosti je celovško, ki je sedaj hkrati središče in ognjišče življenja celovških Slovencev in ima v svoji sredi gledališki, izvrsten tamburaški in pevski odsek. Pevska društva so v preteklem letu bolj spala in jih bo treba na novo oživiti. Zelo so začeli napredovati Slovenci v velikovškem okraju, ki zna postati sčasoma še naša najtrdnjša postojanka, dočim smo v Podjuni splošno opazili nazadovanje.

Vrlo napreduje tudi spodnji Rož, dočim o zgornjem tega ne moremo trditi. Vzbujati se je začela celovška okolica, za katero bo treba več pozornosti nego se je zgodilo doslej. Celovec, središče koroških Slovencev, bi pa brez delavskega društva popolnoma spal; slovenski klub se je razbil ob prihodu pristašev „Korošca“. Tudi pravih prostorov nimamo več Slovenci v Celovcu. Današnji občni zbor se je moral zato odložiti, ker v Celovcu po hujškanju nemškonacionalnih nasprotnikov nismo nikjer več dobili primerne prostora. Misliti bo treba na zgradbo lastnega doma. To bi bila v suhih besedah bilanca narodnega življenja v preteklem letu. Bodočnost nam kaže veselejše lice nego dosedaj, pa samo tedaj, če bomo složni. Vsaka ekstravaganca pomeni oslabiljenje našega stališča in s tem smrt koroških Slovencev. (Poročilo z odobravanjem sprejeto.) (Konec prihodnjic.)

Podpirajte Ciril-Metodovo družbo.

Sestanek slov.-kat. narodnega dijaštva dne 21. in 22. avgusta 1908 v Gorici.

„Naprej na plan, na solnčni dan!“
(Naša pesem.)

Med slovenskim dijaštvom se vedno bolj dani. Vedno bolj se širi umevanje dejstva, da ima delo posameznika kakor tudi naroda in človeštva na narodnem, socialnem in kulturnem polju svoj zmisel le na podlagi krščanskega svetovnega naziranja. Število onih, ki uvidevajo, da more zadovoljiti človeka samo pozitivno krščanstvo, se množi. Naše vrste se krepe in rastejo. Absolutna narodnost brez krščanskega temelja se kaže čim dalje bolj kot nezrela fantazija brez vsake vrednosti. Ne le logično razmišljanje, ampak tudi praktično življenje, ki je polno neuspehov raznih „radikalnih narodnih delavcev“, nam to jasno spričuje. Nasprotniki nam očitajo mednarodnost in se ponašajo s svojo narodnostjo, mi pa mirno delamo pod svojim narodnim praporom, ki je še neomadeževan. Čeravno nas je malo po številu, rodi naš trud lepe sadove. Gotovo je še marsikomu v lepem spominu impozantna manifestacija katoliške misli in slovensko-hrvatske vzajemnosti v Zagrebu. Letos smo pa postavili prvi kamen k mogočni zgradbi „Zveze slovanskega katoliškega dijaštva“, kar gotovo pomeni v zblizanju katoliških Slovanov mogočen korak naprej. Tako se pri nas lepo izpopolnjujeta katolicizem in narodnost in tvorita harmonično celoto, ki jo krasi praktični demokratizem. Biti demokrat v besedah je silno lahka stvar, biti demokrat v dejanjih je mogoče samo nam. Kdor nič ne upošteva ljudskega značaja in hoče izpodriniti s trditvami in hipotezami raznih filozofov nekaj, kar tvori žarišče ljudskega življenja, ta ni demokrat, ampak aristokrat, več, usurpator, ki mu je samo lastno mnenje, lastna osebnost sveta. Te naše ideje hočemo razširiti med slovansko inteligenco, v prvi vrsti med dijaštvom. Da se pa to uresniči, se moramo pogovoriti in krepko organizirati.

Zato vabimo slovensko katoliško narodno dijaštvo na letošnji sestanek, ki se vrši 21. in 22. avgusta v solnčni Gorici, kamor prihite tudi zastopniki bratskega nam hrvatskega, češkega in poljskega naroda. Pridite vsi, ker rabimo vestnih in požrtvovalnih delavcev! Ako bo vsak na svojem mestu, mora biti bodočnost še jasnejša, kakor sedanost, ko se slovenski liberalni in radikalni akademiki kot javno proklamirani nadležni gostje brez zadoščenja družijo z nemškimi nacionalci. V tem času pa hitimo mi v obmejne kraje, da manifestiramo za katoliško in narodno idejo. Jasno nam je, da samo tem potom lahko razpršimo vsak lokalizem in ustvarimo predpogoje katoliški Vsesloveniji in kulturni vzajemnosti katoliških Slovanov.

Program sestanka slovenskega katoliškega narodnega dijaštva dne 21. in 22. avg. v Gorici:

21. avgusta predpoldne zborujejo združeni klubi naših društev. Popoldne ob 3. uri občni zbor „Slovenske dijaške zveze“. Zvečer ob 8. uri pozdravni večer z volitvijo predsedstva.

22. avgusta ob pol 8. uri zjutraj sveta maša. Ob pol 9. uri:

1. Katolicizem in modernizem (teol. Andrej Rustja, Gorica).

2. Znanstvena organizacija med Slovenci in dijaštvo (iur. Mar. Malnerič, „Zarja“).

3. Ali je pri nas mogoča katoliška umetnost? (phil. J. Šilc, „Danica“).

Popoldne ob 3. uri:

1. Politične in dijaške struje s posebnim ozirom na katoliške stranke (phil. J. Puntar, „Zarja“).

2. Narodnostni problem z ozirom na naše narodne, posebno goriške zahteve (iur. L. Kemperle, „Danica“).

Ob 8. uri zvečer komers.

Vabimo tudi vse naše somišljenike: Prihitite v našo sredo, da se spoznamo in pripravimo za nadaljnje delo.

phil. M. Božič, tč. pred. „Danice“; iur. Ivo Česnik, tč. pred. „Zarje“; phil. J. Puntar, tč. podpred. „N. D. Z.“; teol. Snój, tč. pr. „Cirilskega društva“ v Ljubljani.

Pozor! Vsi oni dijaki, ki se nameravajo udeležiti letošnjega sestanka, naj se priglase najpozneje do 10. avgusta, da bomo vedeli urediti vse potrebno, posebno radi stanovanj. Da bomo ceneje izhajali, mislimo pripraviti skupne obede in večerje. Vsakdo naj zaradi tega tudi naznani, ali se želi teh udeležiti. Prevzeti ne moremo nikake odgovornosti, ako ne bodo oni, ki se ne priglase pravočasno, glede stanovanj zadovoljni. Priglase sprejema iur. Lav. Kemperle, Hudajužna, Primorsko.

Koroške novice.

Za velikovško „Narodno šolo“ Ciril-Metodove družbe so darovali:

Povodom Ciril-Metodove slavnosti dne 5. t. m. v „Narodni šoli“ v St. Rupertu pri Velikovu nabrana vstopnina 49 kron. — Hranilnica in posojilnica v Sinčevsi od čistega dobička po sklepu obnega zbora 50 kron. Vkup 99 kron. — Lepa hvala vsem darovalcem. Živeli nasledniki!

Celovec. (Kako delajo!) Posestnik Mat. Runda je pri zadnjih občinskih volitvah na Kostanjah uganjal nemškonalno politiko, odpovedal je posestniku Kavalireku posojilo 400 K, ker je volil s Slovenci in uganjal še druge nemškonalne volilne „kunsti“; zato ga je zgrabil državni pravdnik za vrat in ga dal zapreti deset dni s postom za en dan. „Štimce“, se ne bote nič zgražale?

Grabštanj. (Kje je „abecednik“?) Pred nekaterimi leti je tukajšnji šolski svet sklenil napraviti popolnoma nemško šolo, vendar se je izrecno poudarjalo, da se mora abecednik tudi še znanprej rabiti. Ker ga sedaj ni več, pa vprašamo g. nadučitelja Leksa in g. Palla: Kje je abecednik? Vrabci že žvrgole o tem, vidva pa še res ne vesta, da se morajo slovenski otroci učiti nemški na podlagi slovenskega jezika?

Grabštanj. (Najstarejši človek) v naši občini je dne 4. julija zatisnil svoje trudne oči. Bil je to Andrej Astaj, kočar v Grabštanju, ki se je porodil l. 1818. N. v m. p.

Grabštanj. (Šolarji bolehajo.) Vobče se slišijo tožbe, da otroci, ko pričnejo hoditi v šolo, postanejo zelo slabotni, da nimajo teka itd. Ne zanikujemo, da šola nekoliko vpliva na truplo, a obenem tudi pripomnimo, da je za šolarja, ki je presedel tri ure v sobi, silno potrebno prosto gibanje, katerega ravno v Grabštanju primanjkuje. Tukaj ne smejo otroci letati po vrtu, čeravno je zelo prostoren, in tudi na vas jih g. nadučitelj ne pusti, temveč tiho, počasi in lepo paroma morajo opoldne stopicati okoli šole ter jesti svoj kruhek. Menda se nekdo boji, da bi otroci sicer preveč slovensko med seboj govorili.

Velikovec. (Gornje-trušenska grajščina zopet prodana.) Ni še leto dni, odkar je iz zapuščine pl. Ratzelsberga kupil grajščino Gornje Trušnje ogrski bogatin Evgen Tamas. Zdaj je slednji to grajščino zopet prodal in je, kakor je piscu teh vrstic znano, napravil ogromen dobiček. Kupili so grajščino trije Slovenci iz Kranjskega, namreč gg. Franc Fajdiga, Ivan Lušin in Franc Bartol iz Sodražice pri Ribnici, in sicer za 396.500 kron.

Št. Rupert pri Velikovu. (Utopljenca) so nad tukajšnjim „Dravskim mostom“ potegnili iz Drave. Njegovo truplo je bilo v tukajšnji mrtvašnici dne 4. t. m. sodnijsko razteleseno in potem pokopano. Glava utopljenčeva je bila skoraj do celega od telesa odtrganja; našli so pri njem le 44 vinarjev. Utopljenca so zdaj spoznali kot dne 21. listopada 1870 na Brdu pri Šmohorju rojenega monterja Jakoba Flašberger, ki je padel dne 17. grudna 1907 iz železniškega mostu pri Svetnivasi v Dravo in utonil. Bil je tedaj nad pol leta v vodi.

Dobrlavas. (Ali za kmeta ali za uradnika.) Pri nas bodo v kratkem občinske volitve. Zapisnik se sme pregledati od 16. julija naprej. Tako stoji na naši občinski tabli zapisano, seveda le samo v nemščini. Zakaj? Zato, ker je v občini Dobrlavas le par pravih Nemcev in nekaj desetini nemškutarjev, vsa druga velika večina prebivalstva pa je popolnoma slovenska. In zakaj je zapisano samo nemški? Zato, ker si sedanja večina občinskega odbora želi, da bi za volitev vedeli samo Nemci ozir. nemškutarji in le ti prišli k volitvi, Slovenci bi pa naj ostali doma. Tako si mora človek misliti, če to natanko premišljuje. G. župan, ki se sicer še šteje za slovenskega kmeta, kadar ste s Slovenci skupaj, kako morete kaj takega dopustiti in nas Slovence tako zaničevati pustiti? Sicer vsako delo dobi svoje plačilo. — Postavni čas občinskega odbora je sicer tudi že davno potekel, ker so že v postu minila tri leta od zadnjih volitev. Torej pozor, slovenski kmetje, pogledjte natančno v zapisnik in potem na delo! Kar je volilcev krščanske, kmetske in slovenske misli, morajo iti z nami; uradniki, učitelji, pisarji in drugi, kateri nočejo biti s kmetom, naj gredo pa po svoji poti. Dosti je reči in razmer, o katerih želimo, da bi se v naši občini predruščile, zboljšale. O tem prihodnjic.

Dobrlavas. (Požar.) V torek o polnoči sta pogorela hiša in skedenj pri p. d. Čemru v Lovankah. Ker je bilo mirno, brez vetra in okrog obdano z visokim drevjem, se je posrečilo obvarovati sosedna poslopja. Čemer trpi veliko škodo, ker je zgorela krma in žito, ki ni bilo zavarovano. Drugo je bilo zavarovano. Živino so rešili. Zgorela pa je posestniku tudi precejšnja svota denarja. Ogenj je nastal na skednju, na kak način, se še ne ve.

Žitaravas. (Kresovi.) Kakor druga leta, tako smo pri nas tudi letos počastili predvečer godu sv. Cirila in Metoda s tremi kresovi in živahnim streljanjem. En kres smo napravili zopet vrh Žitarske gore, od koder je razgled po večjem delu Spodnje Koroške, tako da smo videli od tam do sto kresov. Prav veliko kresov v naši okolici je bilo v kraju Plaznica v šentlupski župniji in v šentvidski okolici, pohvalno se mora omeniti velikovška okolica, zlasti Djekše; kresov je bilo pač več ali manj povsod. Pogrešali pa smo druga leta najlepši kres vrh Ojstre in tistega, ki je bil prvi med Cirilovimi kresovi, namreč na gori nad Rebrco. Naravnost pretresljivo pa je gledati kresove na prav visokih gorah, kakor Peca, Ovšovo itd. Ko tako gledaš z lučimi posjano zemljo, ki je ob pozni uri kakor zvezdnato nebo, in ko slišiš nepretrgano streljanje, stori se ti milo pri srcu in lahko pozabiš tistih par ur, ki jih daruješ v ta namen in želel bi, da bi vsak, tudi izvenkoroški rodoljub, bil ta čas na kateri naših gor, da bi videl kako še koroški Slovenci ljubijo in čuvajo svojo domovino in sv. vero, katero sta jih učila sv. Ciril in Metod.

Iz Žitarske okolice. (Letina.) Imel sem letošnjo spomlad priliko, da sem prepotoval večji del Koroške in nekaj Kranjske in reči moram, da bomo imeli z malimi krajevnimi izjemami v primeri z drugimi kraji prav slabo letino. Kar niso podjedli črvi, pokvarila nam je suša, in če nam tudi danes, ko to pišem blagodejen dež zopet namaka zemljo, ne bo mogel več vsega popraviti. Sena smo nakosili za polovico manj kot druga leta in tudi otave bo zelo malo. Žita razen rži so skoraj uničena, le vinska trta, kolikor je še imamo, uspeva tako, da že stari ljudje komaj pomnijo take. Da se bližamo res slabim časom, pokazal je veliki živinski sejem dne 2. julija v Železni Kapli, ko smo ponujali živino za 30% vredneje od navadne cene in nismo nič prodali, čeravno je ta sejem po navadi zelo dober; letos, ko bo moral vsled pomanjkanja krme vsak posestnik nekaj živine prodati, ni kupca. Potreba je velika in ljudje pričakujejo od gg. državnih poslancev, da jim bo to sedaj prva naloga.

Št. Lipš. (Cerkvene poprave.) Naša stara cerkvena ura je že dolgo kljubovala, tako da smo jo morali pustiti stati. Zdaj jo je vendar uravnaval urar Franc Komatič iz Železne Kaple, da dobro teče in pravilno bije. Tudi v Žitarivasi in več drugih krajih je popravil isti cerkvene ure. Jamčil je za 5 let. — Janez Goleš v Celovcu pa nam je izdelal tabernakelj za stranski oltar prav okusno, tako da je lep kinč cerkvi.

Št. Lipš. (Frankfurtarice.) Naši nadebudni Zagorjani, ki tako neutrudljivo razobešajo svoje frankfurtarske cunje, nimajo sreče. Že tretjekrat jim jo je baje raztrgala in uničila zlobna roka. Sedaj so jim že c. kr. orožniki iz Dobrevasi morali pomagati iskati omenjene „zločince“, ki so jim raztrgali to proti-avstrijsko cunjo. Sumilo se je in ovadilo naravnost člane našega izobraževalnega društva; proti temu odločno protestiramo, ker imamo več drugega dela kakor pa laziti za vašimi cunjami. Mi jim to veselje privoščimo, ki ga imajo s to črno-rdečo-žolto cunjo, ki jo obešajo na slovensko lipo.

Št. Lipš. „Zatrl nas niso speh, ne bodo nas bedeš!“ In da ne spimo, ampak bedimo, zato skrbi naše „Kat. slov. izobraž. društvo“, ki nas vedno drami in podučuje s prireditvami in podučljivim berilom. Da pa je ljudstvo pri nas že res zavedno in prebujeno, pokazalo se je prav jasno na predvečer godu slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda. Našteli smo v sami naši župniji do 12 kresov, vmes se je pa streljalo, da je kar grmelo tja po lepi Podjuni. Sploh se je pri nas prav v kratkem času izvršil v narodnem oziru velik preobrat, če pomislimo, kako je bilo pri nas pred par leti še vse zaspano in nezavedno. Zato imajo največ zaslug v prvi vrsti naš neutrudljivi in požrtvovalni g. župnik A. Huter. Vi pa, dragi mladeniči, oklenite se še tesneje našega društva; posebno vabimo vas, ki še niste pri društvu, da pristopite, in šli bomo neustrašeno naprej, ne oziraje se ne na desno ne na levo, za jasnim ciljem. —

Žvabek. (Razno.) Za župana je bil izvoljen šestokrat vrli Jakob Mihev, za krajnega šolskega načelnika pa mladi posestnik Jožef Hojnik. — Ker je bil imenovan za nadučitelja v Št. Primožu g. J. Kovačič, oskrbuje šolski pouk pri nas dvakrat na teden g. učitelj iz Suhe. — Mil. g. stolnemu korarju M. Gröserju, konservatorju, se je posrečilo v naši podružnici Sv. Jurja razkriti dobro ohranjen rimski grobni kamen, ki je star 1600—1700 let. Kako je prišel sem, ni znano. — Minolo nedeljo sta se kopala in vozila po Dravi sinova bivšega Pungratnika na sv. Mestu, eden star 19, drugi 10 let; ker sta bila preveč drzna, ju je Drava objela s svojimi hladnimi valovi. Našli ju še niso. Bog tolaži žalujoče sta-

riše! — Ravjakov fant na Suhi je šel v Libeliče po smodnik za žegnanje; po neprevidnosti se smodnik vžge in ga močno osmodi po životu; prepeljali so ga v bolnišnico. — Kmetu Brnku so se splašili konji, eden je padel tako nesrečno, da si je zlomil nogo in so ga morali pobiti. Kmet ima občutno škodo.

Prevalje. Županom je bil v občinski seji dne 14. julija enoglasno izvoljen dosedanji župan g. Pristov.

Prevalje. (Zakaj ne marate kmetov?) Naša slovenska krščansko-socialna stranka je pri zadnji volitvah delala na to, da bi bil kmet zastopan v občinskem odboru po večini, ker so Prevalje vendar kmetska občina. Žalibog se nam to ni posrečilo, kakor smo že zadnjič poročali. Kmetje so v novem odboru v manjšini, sedem po številu. Ali še ta manjšina ni pravično razdeljena na posamezne okraje. Odborniki so v pretežni večini vzeti iz Prevalj, oziroma Farske vasi. Okolica ima samo pet zastopnikov, torej od 19 odbornikov, če prištevamo virilni glas, samo četrtino. In še izmed teh pet stanujeta dva v najožji bližini Prevalj. Daljšo okolico zastopajo samo trije odborniki. Ali je to pravična razdelitev? Poljano, Stražišče, Zagradi in Navrški vrh ste popolnoma prezrli! Kdo bo sedaj zagovarjal težnje teh krajev? Mar Prevaljčani? Gosp. Vromana iz Stražišča ste izbacili, ker se ga bojite. Naša stranka je razdelila odbornike-kandidate sorazmerno po celi občini, in to je edino pravično. Vi pa hočete, da vlada v občini le vas Prevalje s svojimi takozvanimi fortšritlarji, kmečki okolici pa ste še milostno pustili tri zastopnike, toliko, da ste še pripoznali, da tudi še spadajo v našo občino, kakor da bi bili ti kmetje samo vaš priveseček. Namestniki morajo stanovati zaradi sej blizu občinske hiše, odborniki pa naj bodo vzeti iz vseh delov občine. Nekaj pa so nam te volitve vendarle koristile, namreč, da smo do cela spoznali prijatelje in nasprotnike slovenskega kmeta. Trgovci in obrtniki naj si vendar enkrat že zapomnijo, da živijo od slovenskega kmeta. Če jim ta hrbet obrne, morajo iti s trebuhom za kruhom. Čemu torej nasprotovati? Naj omenim le enega obrtnika, pristnega Slovenca, ki je na dan volitve pridrvel v neko gostilno v Prevaljah in se močno trkaje na prsi bahal: „Mir saj ma mir, tajče!“ Neki nemški učitelj, ki je bil navzoč, se mu pomilovalno nasmehne, rekoč, „ta še nemški ne zna, pa se štuli za Nemca“. Tako sodi pošten Nemec o ostudnem nemškutarjenju. Dotični obrtnik naj si le zapomni, da bomo brezobzirno objavili njegovo ime, če nas bo še tako nesramno izzival in pljuval v svojo lastno skledo.

Prevalje. („Lurška pastirica.“) V nedeljo, dne 28. m. m., so naša vrla dekleta v splošno veselje vdrugič uprizorila prekrasno igr: „Lurška pastirica“. Da igra našemu ljudstvu res ugaja, kaže to, da se še vselej čujejo glasovi, naj bi se pozneje še enkrat ponovila. Da, slišali smo celo izjave, da so naše igralke veliko lepši nastopale nego igralci nekega nemškega diletantskega društva, ki je okoli Binkošt nekaj večerov v gostilni pri Ahacu uprizorjalo svoje igre. In ta pohvala naših mladih igralk je popolnoma opravičena. Prvikrat stati na odru pred mnogobrojnimi občinstvom in vendar svoji ulogi primerno nastopati, je gotovo hvalevredno. In igralke so bile skoraj vse novinke. — Seveda, s tem ne trdimo in tudi nočemo trditi, da je bila igra brez pomanjkljivosti. Te so povsod, in naj bi pri nas ne bile! Najbolj so se pa odlikovale igralke z glavnimi ulogami, kakor Eleonora (p. d. Žagarjeva Tilka) s svojim pogumnim nastopom in njeni hčerki: Otilija (Kotnikova Pepka) in Zofija (Lipič Lizika), ki ste obe razveselili poslušalce tudi z dvema deklamacijama („Prisega Rožanke“ in Prolog k imenovani igri). Tudi Mina (Angela Kokolj), Bernardka (Žik Roza) in Barba (Temeljnova Micka) zaslužijo za svoj neustrašeni nastop odkrito priznanje. A i manjše uloge, kakor Lojza (Čuježeva Malka), Jera (Pušel Jožefa), Micika (Jurač Zofka), Ivanka (Richter Pepka), Lizika (Temeljnova Lenčka) in vse druge, zlasti še lurškega župana (Abraham Leopold), moramo častno omeniti. In angelji? Kako pozorno je bilo vsako oko, ko so prihajali in odhajali in ko so nosili lurški Gospè lepe cvetlice na oltar. Hvala vam vsem za vaš trud! In če nimate za svoje požrtvovalno delo druge plače, imate gotovo to, da ste marsikateremu srcu napravili ta dva dneva obilo blagega veselja in da ste s to igro spletle lurški Gospè lep venec. — In ti, drago slovensko ljudstvo, pridi tudi k drugim prireditvam našega slov. del. društva v tako častnem številu kakor zadnjič, posebno pa tedaj, ko bomo obhajali slavnost v čast letošnjima jubilentoma: papežu in cesarju!

Prevalje. (Kresovi v čast sv. Cirilu in Metodu.) Kakor ves slovenski svet, tako smo počastili tudi mi naša slavna blagovestnika

in zaščitnika vseh Slovanov, sv. Cirila in Metoda, na predvečer njenega praznika. Dva kresa sta mogočno plapolala v Zagradih na trati pod Temeljno hišo. Nista bila sama. — Na gričih okoli Prevalj žarelo je še mnogo drugih. — Našteli smo jih 17, med temi tri na vrhu skalnate Pece. — V temno noč so pa švigale kakor utrinki z nebes živobarvne rakete, oznanjajoč okolisanom: Slovenci skup pod krščansko zastavo Ciril-Metodovo!

Guštanj. (Razno.) Na predvečer slovenskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda je tudi pri nas gorelo nekaj kresov. Videli smo jih kakih 11. Lep kres je gorel na Uršelski gori. Pri „Zmolaku“ nad Guštanjem je žarel kres, in pokali so topiči, da se je daleč razlegel njih glas. — V kratkem dobimo v Guštanju ljudsko knjižnico. Petdeset knjig bo darovala „Slovenska dijaška zveza“ v Ljubljani. — Šola v Tolstem Vrhju je gotova. Iz stare občinske hiše smo napravili moderno stavbo. — Suša je tudi pri nas napravila mnogo škode; vendar tako hudo kakor na Kranjskem ali drugod še ni. Vsled tega so padle cene živini. — Če ne bo kake nesreče, bomo imeli letos obilo sadja in tudi dosti mošta, tako da bomo lahko konkurirali s pivovarnarji, ki so podražili pivo.

Sv. Križ nad Črnečami. (Nove orgle.) Med slovesnim zvonjenjem in gromenjem topičev smo dne 6. julija t. l. prepeljali nove orgle, delo znanega našega rojaka, izvrstnega mojstra Jan. Kuharja v Zakamnu, k Sv. Križu. Delo že zdaj hvali svojega mojstra. Nove orgle, postavljene v proslavo petdesetletnice mašništva papeža Pija X. in šestdesetletnice vladanja cesarja Franca Jožefa I. se bodo slovesno blagoslovile v nedeljo, dne 2. avgusta, na Porcijunkulo! Popoldne isti dan bo koncert na orglah. Rojaki, častilci sv. Križa, prihitite takrat v kar največjem številu!

Ojstrica. (Poštnega sela) smo dobili od 1. julija t. l. Bil je že zadnji čas. Taisti hodi iz Sp. Dravberga trikrat na teden čez Ojstrico, Kozji Vrh itd., trikrat pa čez Št. Lovrenc, Rabštanj itd. — Tako smo vendar enkrat prišli bliže svetnemu prometu. — Novega učitelja smo dobili, kakor se govori, vsaj do konca šolskega leta, v osebi g. E. Podlipnika iz Poreč. Zdaj imamo vsaj zopet reden šolski pouk. Dravberški krajni šolski svet se je bil pritožil, da hodi tamošnji g. nadučitelj semkaj poučevati, ker je bila vsled tega trpela šola v trgu.

Spodnji Dravograd. („Schulverein“) se je zadnjo nedeljo postavil zopet v gostilni Rudolfa Domaingo. Proti večeru je njegov shod naznanjala frankfurterica — zastava namreč, ne klobasa — na imenovani gostilni, po polnoči pa hajlanje po trgu. Druge škode menda ni bilo!

Borovlje. (Nasprotniki in — mi.) Če sme človek verjeti nemškimi listom, kakor „Freie Stimmen“, potem nemškutarija res vrlo napreduje v našem nekdanj čisto slovenskem kraju. Na eni strani nam zavija vrat nemški voditelj socialne demokracije sodrug Neutzler, na drugi pa dr. Maurer s svojim „Turnvereinom“, Strein z „Alpenrose“, Marks s „Kindergarten“, Kusternik s „Volksschule“, Janich s „Vorschusskasse“, dr. Vetter s „Südmark“ in Machart s „deutscher Schulverein“. Kakor se vidi, je delo jako lepo razdeljeno; gospoda si vedno pomagata s tem, da društvo društvu ob priliki priskoči na pomoč. Zaman ne delajo, samo „Turnverein“ ima 114 udov. Ne podcenjujmo vendar delovanje našega nasprotnika, prepozno bo, če šele takrat vidimo nevarnost, ko nam je že ugrabil, kar nam je hotel vzeti. Seveda, da takrat vse naše tarnanje nič več ne pomaga. Tako ne bode dolgo, in zopet dobimo ne samo mi, ampak pravzaprav cele Borovlje eno po glavi. Stvar je taka: Občina borovska hoče erarju podariti njivo, ki se razprostira med Voigtovo, Čudnovo in Ogrizovo hišo, da se na njej postavi sodnijsko poslopje, davkarija itd. Že znanprej se mora povedati, da niti država niti Borovlje ne bodo imele nikakega dobička. Dozdaj plačuje država za sodnijo 800 kron, za davkarijo 720 kron najemnine na leto, za novo poslopje pa bo morala šteti gotovih 140.000 kron glavnice, česar vendar noben človek ne bo imel za dobiček. In Borovlje same? Brez dvoma največje važnosti za Borovlje je dejstvo, da bi c. kr. uradi ne bili več v Borovljah, ampak na Gabli, edino le v korist g. Ogriza, ki ima tam blizu svojo gostilno, trgovino in puškarijo, in za sodnika, ki bi imel lepo plačo in prosto stanovanje še povrh. Tudi k notarju dr. Vettru in Marksu ne bi bilo daleč, z eno besedo, voditelji bi bili lepo skupaj pred kolodvorom, in hiše njihove bi imele največjo vrednost. Kakor se vidi, je ves načrt jako dobro in zvito premišljen in dela vso čast tistemu, ki ga je izkljukal. Profit Ogriz, škodo pa ves kraj, posebno pa še naše ljudstvo, ki je s tem brez pardona Nemcem in sovražnikom našim v izkoriščanje vrženo v krilo.

Mi pa, kaj pa mi? Gledamo se po strani, pijemo na čast domovini, udeležujemo se nemških veselice in gremo narodni smrti nasproti. Še je čas za delo, pustimo razpor, delajmo skupno in rešimo, kar se da rešiti. Ne imejmo tega za klerikalca, drugega za liberalca, oba naj bosta delavna Slovenca, ki se žrtvujeta za umirejoči Korotan! Sloja — moč!

Podljubelj. (Ante Kristan na Koroškem.) Neutzler in naši rdečkarji so najbrž že na koncu litanij. Zmerjajo, kar morejo in znajo, ker pa število naših navzlic temu od dne do dne raste, jim je gosp. Neutzler kot zadnji „mitl“ še salonsocija Kristana iz Ljubljane zapisal. Kakor vsak soci, tako se je tudi Antikristan hotel velikega pokazati s tem, da je vso kranjsko blato nametal na gosp. Grafenauerja in Gostinčarja, ministre, poslance in klerikalce. Tudi nebes se je lotil, ker to spada k „wirtschaftlichen Organisation“. Dokazal je gumpcem, da ni drugih poštenjakov kot rdečkarji. Kristanek, nas vaši azijski pohodi prav nič ne motijo, mi delamo mirno naprej in ne zmerjamo samo čez ljudi, ki nas brigajo toliko kakor vas Koroška in še posebno Grafenauer. Grafenauer socijem ni dolžan odgovora, ampak vi, ki so vas volili. Značilno je še to, da salonsocildemokrat Kristan v Ljubljani prav pridno pisari slovensko, če pa pride na Koroško, pa je na mestu „laj tajč“. Heil Kristan! Od takih ljudi ne pričakujemo pomoči.

Sele. (Smrt.) V soboto, dne 4. t. m., je tukaj umrl 34letni gospod Marka Ogriz, krojač. Bil je izvrsten delavec in že več let občinski odbornik. Kot tak se je potegoval vedno za pravice slovenskega naroda, katerega je res iz vsega srca ljubil. A dohitela ga je prerana smrt. Pogreb je bil v ponedeljek; mnogoštevilna udeležba občanov pri pogrebu je pričala, da so ga res ljubili. Na grobu so govorili č. g. župnik Ivan Nagel; kratko so popisali življenje tega poštenjaka in opomnili, naj si ga vzame vsak mladenič za zgled za celo življenje. Izgubili sta ga dve materi, lastna mati in slovenska mati, slovenska zemlja! Mila slovenska zemljica naj mu bode lahka!

Sele. (Kako smo kresovali pri nas.) Teško smo pričakovali večer 4. malega srpana, na katerem bi dokazali, da še žive Slovenci na Koroškem in da jim bode ostala domača zemlja „Koroška“ še vedno ljuba mati! Podali bi radi celemu svetu dokaz, da še niso podrti stebri Slovencev na Koroškem, da Slovenci še vedno ostanejo zvesti veri in narodu! Pričakali smo krasen večer, večer velikega pomena! Kajti slavili smo sv. brata Cirila in Metoda, katera sta učila slovenski narod spoznati pravo vero, učila ga najprej pisati in brati. Č. g. župnik Linasi iz Apač so nam razodeli veliki pomen tega večera, opisali življenje in delo teh slovenskih apostolov. Krasan je bil govor! Povedati se mora pa tudi, da smo poslušalci, katerih je bilo nad 120, imeli srce odprto in čutili z gosp. govornikom! Končali so z besedami, katere si naj vsak dobro zapomni in jim tudi zvest ostane: „Dovolj časa smo mi Slovenci hlapčevali tujemu narodu, kateri nas vedno zaničuje, dovolj smo v patriotski vdanosti žrtvovali svojo srčno kri na balkanskih in laških bojiščih za mir in slavo — drugi! Dovolj smo branili hišo tujcu! Prišel je čas, da mislimo tudi nase, da si uredimo svoj lastni dom in da bomo vendar enkrat mogli vzkliti s pesnikom:

„Bog živi vse Slovane
pod streho hiše ene!“

Z navdušenimi „živio“-klici in pesmijo „Hej Slovenci!“ smo se odzvali govorniku, dokaz, da so besede zadele pravo mesto, srce slovenske žene, moža in otroka, ki hoče biti Slovenec in kot tak braniti svoj mili narod in vero! Velečasten je bil tudi kres, ki ga je bil napravil posestnik Tomaž Travnik, p. d. Hajnzič na „Kobelci“. Ta mož je pokazal nasprotnikom, da se ne sramuje svojega maternega jezika! Bog ga živi in mu obilo poplačaj ves trud! A ne samo kres je pričal o veliki slavnosti, ampak tudi rakete, umetni ogenj in lampijoni, katerih smo imeli nad petdeset. Tudi naš kanon, gromovnik, je moral priti na prijazen hribček ter grmeti in s tem naznanjati naši preljudi dolinci slavnost v čast sv. bratoma Cirilu in Metodu. Imenitno je bilo tudi — petje; na eni strani možje, na drugi ženske in nazadnje še veliko naše mladine, ki so prepevali, da je bilo veselje! Prav zadovoljni smo se vrnili v domačo vas z lampijoni, ter prepevali „Hej Slovenci!“, da je kar odmevalo od sivih skal Karavank! Kres v čast sv. bratoma Cirilu in Metodu je bil res krasan; tako lepo se je izvršilo vse, da so se ljudje kar čudili, kaj nikoli še niso kaj takega videli. Nekateri so govorili, da kaj takega sploh nikoli ne bodo doživeli več. Drago ljudstvo! Ni se godila ta slavnost zadnjekrat! Vrnila se bode še lepše, sijaj-

nejše! To bode tačas, ko se vzbudi slednji; sedaj nezavedni Slovenec in ko bomo vsi skup slavili na ta večer svoja apostola sv. Cirila in Metoda! Do tega časa, drago ljudstvo, pa si zapomni besede našega pesnika Prešerna in se tudi po njih ravnaj:

Največ sveta otrokom sliši Slave,
Tam bomo našli pot, kjer nje sinovi
Si prosto vo'ljjo vero in postave.
Ak' pa naklonijo nam smrt bogovi,
Manj strašna noč je v črne zemlje krili,
Kot so pod svetlim solncem sužnji dnevi!“

V to pomozi nam Bog in sreča junaška!

Slovenski mladenič.

Malošče. („Štajerc“ in njegovi pristaši. — Kresovi.) „Štajerc“, ti predraga duša, ampak samo na nekem gotovem kraju, katerega ti že jako dobro poznaš, ker romaš tja vsak teden kot pobožen svetohlinec, kje je na svetu še pameten človek, ki bi verjel, da hočeš skrbeti za kmeta, ga izobraziti in mu priboriti svobodo mišljenja? Že vrabci na strehi žgoliijo o tvoji hinavščini in vedo, da hočeš naše kmete spraviti pod jarem nemških nacionalcev, tvojih pokroviteljev. Ker tako rad gledaš „prizore za bogove“ — saj se ta fraza nahaja v vsaki številki parkrat — počakaj, ti bodem pa jaz naslikal tak prizor iz tvojega tabora. Hej, to je bilo tuljenje, ko so zadnjič nekateri tvoji pristaši s kupo žganja v roki bojevali boj proti nazadnjaškemu (?) klerikalcem. Tako nekako mora biti tam doli med onimi rogati, katere so klicali vsak trenotek na pomoč proti pr . . . f . . . Da, na tuljenju, kletvi, šnopanju, surovosti in praznim besedičenju se spoznajo „Štajerčevi“ podrepniki. O zlata svoboda mišljenja! To poznaš samo ti, „Štajerc“, in tvoji zvesti prijatelji. Dokler bodeš imel same take pristaše, kakor so v Maloščah in okolici, ki nimajo nobenega osebnega prepričanja, ki sploh ne vejo, kaj govorijo, ki prežvekujejo samo slamo, katero jim nudi tvoje gnojišče, se nam ni treba bati, da bi ti s svojo nesramno pisavo okužil naše dobro kmetско ljudstvo. Svetujem ti, da ostaneš na Štajerskem, saj te na Koroškem razen nemškutarjev nobeden ne mara. — Krasen večer je bil dne 4. julija. Mnogobrojni kresovi so ožarjali lepo našo domovino, zibelj Slovencev, naše slovenske Karavanke. S tem smo pokazali, da Slovenci še živimo!

Marija na Zili. (Strelo jo je ubila.) V vasi Drobolje tukajšnje fare je udarilo dne 9. t. m. pri Majarju v dimnik. Ubilo je 15letno pridno deklico Schöfman, ki je pestovala v bližini dimnika, oziroma na pragu, dete. Dete je le ožgano. Hiša je zgorela. Ko je peljal po noči Prašnik z Zile brizgalnico gasilnega društva nazaj v gasilni dom, se je prevrnila na njega. Na srečo ga je slišal ječati neki delavec ter ga je rešil iz nevarnega položaja, ki bi postal lahko njegova smrt. — Naj bi se ob nevihtah vendar ne postajalo na prepihu, na pragu, pri odprtih oknih, pod dimniki! Bilo bi manj nesreči!

Vrata. (Sreča v nesreči.) V nedeljo, dne 12. t. m. popoldne ob štirih je vozila mimo gostilne „Luftthof“ kobila bistriškega kmeta Blazina. Na vozu sta sedela kmet in njegova žena. Med potom jima je prisedel neki soseden fant. Po podklosterski cesti pripuha avtomobil. Kobila se prestraši, se bliskoma obrne ter obenem zvrne voz. Kot iberčki sta sfrčala dol zaporedoma mož in fant. Kobila pa je zdirjala kot peklenšček po cesti nazaj. Kolesa, priprega, vajeti, deske so kar štrkale na vse strani. Žena je še ostala na vozu. Ko je padla ven, je obvisela z roko. V divjem begu jo je vlekel konj kakih 10 korakov po cesti naprej. Potem je vendarle obležala. V avtomobilu so sedeli štirje Lahi. Na poziv, da se ustavijo, se zaderejo, da niso oni krivi in potem hajdi naprej! Tujci, prejedena gospoda, se vozijo po naših cestah, a še toliko dostojnosti ne poznajo, da bi, ko pade naš kmet v svoji krvi po njihovi krivdi, obstali in mu obrisali krvave srage! O odškodnini niso hoteli ničesar slišati. Kmet se ni poškodil, fant je ranjen na glavi, žena pa je odrgnjena na rokah in nogah. Voz seveda je v kosih. Brzjavilo se je na postajo Pontabelj, da naj ustavijo avtomobil, ki nosi štey. 28—97.

Zahomec ob Zili. (Svatba.) Ženitev v Zahomcu! To je nekaj posebnega. Ob tej priliki se mi pojavljajo v spominu slike staroslovenskega pobratimstva. Sešla se je zopet na svatbi zahomska družina, družina pravim, ne Zahomčani, kajti naši vaščani niso si samo sosede, ampak še bolj bratje, zvesti pobratimi. Polne dvorane. Na častnem mestu novoporočenca Fr. Zwitter, naš vrli kmet-narodnjak in vzorni gospodar, zraven njega zaročena mu družica za življenje, vrla narodna mladenka iz bližnjih Drašč. Okrog srečne dvojice pa sedijo naši korenjaki v slavnostnem razpoloženju, vzor sloge in prijateljstva. Vsak Zahomčan si šteje za dolžnost, počastiti s svojo prisotnostjo na novo poročenega soseda. In tako smo tudi na tej naši svatbi vi-

deli zbran skoraj ves Zahomec, tukajšnje kmete in može, katerim je usoda odkazala drugo torišče, proč od rojstne grude. Vsi so se čutili le kot zahomski pobratimi, okrožujoč s svojo prijateljsko slogo tudi svate iz sosednih vasi. Na novo so utrdili rek, ki se popolnoma sklada z življenjem naših vaščanov: vsi so za enega, eden za vse. V Zahomcu se je ohranilo še pravo slovansko pobratimstvo, bratstvo, kakršnega bi pač moral z lučjo iskat po širni Sloveniji. Od nekdanj ni nobenega razpora med vaščani. Da se počasti sovaščan, se vse žrtvuje. Koliko se je trudil naš Korén, da je moglo devet jezdecov v starozilski narodni noši jahati na čelu spreveda. Ti naši neodvisni, gospodarsko krepki, svobodni kmetje, ponosni kakor Črnogorci na svoj rod in svojo grudo. In vendar je žilave in korenite korenjake ob napitnicah premagalo premočno čustvo bratstva — solze so se jim pokazale na licih, solze, ki jih sicer nikakor niso vajeni. Zasolžile so se i meni oči, videčim tako idealno slogo, tako nesebično bratstvo. In ob tem sem si zmisllil naše slovanske nesloge, ki nas uničuje. Složni vaščanje in nesložni celotni narod!

Naborjet, dne 13. julija. Tu je nastal ob 9. uri na večer požar. Zgorel je hlev s tremi konji. — Čuje se, da je postajenačelnik v Žabnicah, ko ga je požarna bramba prosila, da naj telefonično vpraša, kje je ogenj, v gostilni pri Vedamu sedel ter se je repenčil, „da se šele ob 10. uri otvori urad!“ — Tako torej! Ljudstvu naj vse zgori, uradnik, ki je od ljudstva plačan, bi se pa še iz gostilne k telefonu ne mogel potruditi!

Javno pismo gospodu Fr. Grafenauerju.

Vi niste poslanec samo za Vaš okraj, mi Vas smatramo za poslanca vseh koroških Slovencev. Težaven, a slaven posel! Zatorej Vas prosimo, obrnite tudi oko v Zilsko dolino, Vašo rodbinsko domovino. Ozrite se na pošne, železniške in orožniške urade. Tu imamo povsod predstojnike nemškega pokolenja, ki slovenskega jezika ne razumejo, ki so Slovencem neprijazni ali celo sovražni. To so tisti ljudje, kateri so med nas postavljeni, da nas dražijo z ustanavljanjem podružnic nemškega „šulferajna“ in „šudmarke“, in kateri strastno delujejo na to, da spravijo nemir med nas, da brat za brata več ne mara. Zakaj se to godi, vsi dobro vemo in čutimo. Vse za ponemčevanje. Naj poskusi vlada med Nemci tako delati! Mi hočemo biti na lastni zemlji gospodarji in to tudi ostati. Naj daje Nemce v nemške kraje, Slovence pa v slovenske, ako ima pamet sploh še kaj veljave. Mi tega ne prosimo, ampak odločno terjamo! Ubogi Slovenci morajo služiti po tujih nemških krajih, kjer se ziniti ne smejo, mi imamo pa cele trume nemških uradnikov, kateri nas ne razumejo, mi pa njih ne, kateri se osorno obnašajo in derejo nad nami, ako za naš denar zahtevamo vozne listke ali pošne tiskovine. Dajte narodom svoje pravice!

Prosimo, zastavite ves Vaš vpliv pri ministrstvu, da se obrne na boljši in se more narod oddahnuti. Z odličnim spoštovanjem

Zilski Slovenci.

Torba za nasprotnike.

Grabštanj. (Pivovarnar Nagele) je v svojem govoru na Dunaju omenil tudi našo šolo ter trdil, da je v to šolo v minolem letu zahajalo 20 nemških otrok in ne 6, kakor je g. poslanec Grafenauer poročal. Kdo je torej v državnem zboru poročal napačno? Mi pravimo in tudi dokazemo, da je g. Nagele bil tisti, ki se je vsedel na limanice svojega zaupnika. Lansko leto je bilo na tej šoli res samo šest nemških otrok, in letos jih še toliko ni. In recimo, da bi jih res bilo 20, kaj bi to bilo v primeri s približno 250 otroki, ki obiskujejo šolo po zimi? Ali mora biti zavoljo par nemških otrok šola že popolnoma nemška? Da, mi hočemo tudi nemško znati, ker smo v stiku z Nemci, ali naši otroci se morajo v šoli poučevati na podlagi tistega jezika, katerega znajo od doma in to je materni jezik, kar je edino pametno. Z drugimi besedami, naši otroci se naj uče nemški, toda učni jezik mora biti slovenski. Saj tudi Nemca, ki bi se hotel francosko ali angleško naučiti, ne pošljejo v francosko ali angleško šolo, temveč se uči tujega jezika na podlagi svojega maternega. In če pogledamo v naše nemške šole, se moramo kar čuditi, kako se ubogim otročičem vbijajo v glavo nemške besede, katerih pa ne razumejo. Ne, to ni učenje ampak mučenje in potrapovanje. In sadovi takega pouka se že kažejo. Otroci ne znajo samostojno misliti. Zato se dogodi, da je otrok, ki hodi par let v šolo, neumnejši, nego je bil, preden se je začel učiti. Sad takega pouka je tudi, da

otroci, ki zapustijo naše šole, ne znajo niti nemško in niti slovensko ter govore nekako kolobocijo.

Tudi ni res, kar je Nagele poročal glede katekizmov, da jih slovenski otroci neradi berejo in težko razumejo. Nagele pač trobi, kakor mu drugi narekujejo, toda mi mu povemo, da otroci vkljub temu, da se v šoli malo ali nič slovensko ne učijo, vendar še radi slovensko berejo in slovenski krščanski pouk desetkrat bolje razumejo nego nemškega. Sicer pa se itak tudi nemško poučuje v razredih, kjer je kaj takih šolarjev, ki slovensko ne razumejo. Če g. Nagele tega ne verjame, naj pride pogledat osebno in pri tej priložnosti lahko da svojemu peročevalcu eno okoli ušes.

In celo mrtve je Nagele spravil na oder! Ubogi Wagner! Ako bi vedel, da bode čez 10 let po smrti na Dunaju tožen, bi se pač ne bil dal zapeljivati od tistih prijateljev, ki zdaj zalagajo Nageleta z napačnimi poročili, ter bi bil raje bolj redno zahajal v šolo. Ker g. pivovarnar ni imel korajže, imenovati ga po imenu, imenovali smo ga mi, kakor bi tudi lahko imenovali Nageletovega zaupnika, katerega pa itak vsak Grabštanjčan pozna. G. Nagele, ali veste, kateri stranki je dotični župnik pripadal? Naši ne, nad katero izlivate žolč! Pustite drugokrat vsaj mrtve pri miru!

Nageletov nezaupnik.

Gospodarske stvari.

Pomanjkanje krme na Spodnjem Štajerskem.

Na Spodnjem Štajerskem je vsled dolgo trajajoče suše nastalo veliko pomanjkanje krme. Po gorah se je trava popolnoma posušila. Zato so kmetje prisiljeni, da prodajajo pred kratkim kupljeno živino po neverjetno nizkih cenah. Goveje meso plačujejo samo po 52 vin. žive vage, telečje pa po 60 vin. Razen tega je bila žetev po nekaterih krajih tako slaba, da preti temu kraju gospodarski polom. Poslanec dr. Korošec je vložil nujen predlog za takojšnjo državno pomoč. Dne 8. t. m. je bilo v ministrstvu posvetovanje, kako ljudem pomagati. Agrarni krogi zahtevajo brezobzirno prepoved izvoza krme.

Društveno gibanje.

„Slov. kršč.-soc. „Zveza“ za Koroško“ (Celovec, Kosaranske ulice št. 30/I.) vljudno vabi k udeležbi shoda in mladeniškega tečaja, katerega priredi osrednja „Zveza“ dne 26. in 27. julija t. l. v Škofji Loki na Kranjskem. Vsako društvo naj bi poslalo vsaj enega ali dva fanta tja, da vidijo na lastne oči, kaj je mladeniška organizacija. — Treba pa je tam ostati na vsak način v nedeljo in ponedeljek. Ponedeljek na večer je možno biti zopet na Koroškem. — Koroška „Zveza“ prosi, da se ji zastopniki raznih društev nemudoma naznani. — Odpeljali se bodemo Korošci iz Celovca v soboto, dne 25. julija, ob 7.32 uri zvečer pod vodstvom „Zvezinega“ reditelja. Udeleženci se zberemo točno ob 7. uri zvečer na glavnem kolodvoru v Celovcu; Rožani naj pa spotoma k nam pristopijo. Na zdar!

Slov. akad. fer. društvo „Gorotan“ priredi svoj V. redni občni zbor v četrtek dne 23. t. m. ob 3. uri popoldne pri Cingelcu na Trati (pri Borovljah), s sledečim sporedom: 1. Čitanje zapisnika. 2. Sprejem novih članov. 3. Volitve za novi odbor. 4. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi

Žihpolje. Marijina družba priredi v nedeljo, dne 19. t. m., ob 1/4. uri popoldne v župnišču igri „Sv. Neža“ in „Jeza nad petelinom in kes“. Vstopnina 40 vin. Čisti dobiček se porabi za popravilo cerkve.

Društvo kovinarjev ima v nedeljo popoldne ob 3. uri shod pri Kajzru v Podljubelju. Udje, pridite vsi. Dnevni red: Starostna zavarovalnina.

Odbor.

Vabilo na redno mesečno zborovanje, katero napravi „Izobraževalno kmetijsko društvo za Rudo, Št. Peter in okolico“ na god sv. Ane v nedeljo dne 26. julija 1908 pri Fišerju v Št. Martinu ob 2. uri popoldne. Ob ugodnem vremenu se vrši zborovanje na prostem in se predstavlja tudi igra: „Kmet Herod“, burka v dveh dejanjih. Da se pokrijejo stroški za igro, se bo pobirala vstopnina po 10 vin.

Odbor.

Železna Kapla. „Slov. izobraževalno društvo“ priredi na dan sv. Ane (26. t. m.) po drugi službi božji v zgornjih prostorih gostilne gosp. Gašp. Weitzerja (Boštej) svoje mesečno zborovanje. Govori „Zvezin“ govornik.

Odbor.

Prevalje. V nedeljo dne 19. julija, popoldne po blagoslovu, se vrši pri Šteklju mesečni shod našega delavskega društva. Na sporedu je govor „o dosedanem delovanju avstrijskega državnega zbora“.

Odbor.

Politične vesti.

Prade — odstopi.

Nemški minister-rojak Prade je že naznanil ministrskemu predsedniku svojo demisijo. Mož ima težko stališče. Nemški radikali so silno razvajeni ljudje. Karkoli jim narekujejo njihove politične kaprice, hočejo tudi doseči in se ne morejo strezniti, da je prinesel ljudski parlament vendar enkrat tudi drugim narodom troho pravice. Ker so se češki Nemci z nujnimi predlogi, ki so napravljali v zbornici baronu Becku sive lase, pošteno uredili, zavračajo sedaj vso krivdo neuspeha na svojega ministra-rojaka in ga po zborovanjih hudo napadajo. To je en vzrok. Drug vzrok je pa ta, ker so nekateri nemški radikali strašansko lačni ministrskega portfelja in ga že ne morejo dočakati. Tudi drugim, železniškemu ministru dr. Derschatti, naučnemu ministru dr. Marchetu, ki tudi ne more na migljaj več izpolniti vsake želje nemških nacionalcev, finančnemu ministru dr. Koritowskemu in pravosodnemu ministru dr. Kleinu se majoje ministrski stolčki prav pošteno in bodo šli morda že na jesen v že davno zaslužen pokoj. Le za finančnega ministra bo škoda.

SANATOGEN

neogibno potrebno krepčilno in osvežujoče sredstvo za vse, ki se čutijo utrujene in revne, kakor sploh

za nervozne in slabe.

Presojen imenitno od več nego 7600 profesorjev in zdravnikov. Dobiva se v lekarnah in drogerijah.

Brošura zastoj in franko od Bauer-ja & dr., Berlin SW. 48. Glavni zastopnik C. Brady, Dunaj I., Fleischmarkt 1.

Kaj je novega po svetu.

Pri Mariji Pomagaj na Brezjah bode daroval v nedeljo, dne 26. t. m., novo mašo č. o. Feliks Tavčar, frančiškan, sin občesposlovanega cerkvenika ondotne romarske cerkve.

Mati? Prišla je vročina in obenem čas nevarnih otročjih bolezni. Ali si se prepričala, da svojega otroka pravilno hraniš in ga na ta način pred angeljem-morilcem otrok: pred bruhanjem, drisko in črevesnim katarjem obraniš? Samo ako ga hraniš z otročjo moko „Kufeko“ ga najbolj gotovo obraniš. Knjiga se dobi brezplačno v prodajalnah ali pa pri R. Kufeko, Dunaj III.

Pravo ime Schichtovega
perilnega izvlečka je

„Frauenlob“.

Ta je najboljši prašek za nama-
kanje perila in popolnoma nado-
mestuje druga belila.

Dobiva se povsod!

Smešnice.

Ta jo pa dobro pozna! Gost: „Krčmarica! Spravite mi vendar to nadležno mačko s poti, vedno bolj se steza v mojo skledo in je iz nje.“ Krčmarica: „O ne, to je pametna živalica. Skleda, iz katere vi jeste, je njena. No, pozna jo dobro, in bi tudi rada iz nje jedla.“

* Neki zvit človek je bil povabljen k svojemu prijatelju na kosilo. Po kosilu prineso še velik hleb sira na mizo, ter ga postavijo pred gosta, da bi ga načel. „Kje ga naj načem?“ vpraša gost. — „Kjerkoli se vam poljubi,“ bil je odgovor. Gost pokliče hitro svojega služabnika in mu reče: „Na, vzemi ta sir in mi ga nesi domov, da ga doma načem!“

* Bolte: „Lekše, tvoje hlače so pa tebi prekratke.“ — Lekše: „O ne, ti se motiš, Bolte, hlače mi niso prekratke, so le noge predolge.“

Tržne cene v Celovcu

9. julija 1908 po uradnem razglasu:

B l a g o	100 kg				80 litrov (biren)	
	od		do			
	K	v	K	v	K	v
Pšenica	—	—	—	—	—	—
Rž	20	—	20	82	12	46
Ječmen	—	—	—	—	—	—
Ajda	20	40	21	—	—	—
Oves	17	50	18	28	6	47
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	31	74	20	—
Turščica	—	—	—	—	—	—
Repica (krompir)	—	—	—	—	—	—
Seno, sladko	6	—	7	—	—	—
„ kislo	5	—	6	—	—	—
Slama	4	40	5	30	—	—

Mleko, 1 liter	—	22	—	24	—	—
Smetana, 1 „	—	60	1	20	—	—
Maslo (goveje) 1 kg	2	40	2	80	—	—
Surovo maslo (putar), 1 „	2	40	3	20	—	—
Slanina (špeh), povoj, 1 „	1	90	2	—	—	—
„ surova, 1 „	1	60	1	70	—	—
Svinjska mast 1 „	1	70	1	80	—	—
Jajca, 1 par	—	11	—	13	—	—
Piščeta, 1 „	2	40	2	80	—	—
Kopuni, 1 „	—	—	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ²	3	—	3	40	—	—
30 „ „ mehka, 1 „	2	50	2	80	—	—

Ž i v i n a	Počrez	100 kilogramov				Prignalo	Prodalo
		žive vage					
		zaklana					
		od	do	od	do		
v k r o n a h							
Biki	—	—	—	—	—	—	—
Voli, pitani	—	—	—	—	156	—	—
„ za vožnjo	380	464	—	—	—	3	3
Junci	260	306	—	—	—	48	19
Krave	146	430	—	—	—	6	4
Telice	200	—	—	—	—	59	23
Svinje, pitane	—	—	—	—	—	1	1
Praseta, plemena	14	36	—	—	—	—	—
Ovce	18	20	—	—	—	156	98
						104	7

Loterijske številke 11. julija 1908:

Gradec	85	4	82	12	37
Dunaj	60	70	39	36	27

Sprejmeta se dva pridna in izurjena žagarja za parno žago v Račji vesi pri Gospa Sveti. Več pove oskrbnitvo parne žage v Račji vesi (Ratzendorf), pošta Gospa Sveta pri Celovcu.

Kovačnica pri p. d. Šercarju št. 23 v Šmihelu nad Pliberkom, ki leži ob deželni cesti, se odda takoj v **najem**. Več pove Marko Plesivčnik p. d. Šercar v Šmihelu nad Pliberkom, Spodnje Koroško.

Hiša z gostilno

v Dvorcah, ob cesti med Vetrinjem in Hodišam, se zaradi družbinskih razmer takoj prodá. Več pove Blaž Eichholzer p. d. Bachelwirt, gostilničar v Dvorcah, pošta Hodiše na Koroškem.

Pozor!

Manjša najeminska hiša z dobro uspevajočo trgovino mešanega blaga, gotova ekstenzenca, blizu večjega kolodvora in tovarne, je le zaradi bolezni pod zelo ugodnimi pogoji na prodaj. Pojasnila daje gospa Lercher, Celovec, Pfarrhofgasse št. 8, II. nadstropje.

Učenca v prodajalno z mešanim blagom sprejme takoj Luka Ažman, trgovec v Šmihelu nad Pliberkom, Spodnje Koroško.

Janez Goleš

v Celovcu,

Paradeisergasse št. 20,
podobarska in pozlatarska delavnica za cerkvena dela

se v ljudno priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v izdelovanje, prenovljenje in pozlačenje oltarjev, prižnic, božjih grobov, okvirjev, svetih podob in tabernakljev po predpisu.

Za fino in trajno delo prevzame popolno jamstvo.

Kos vsaki konkurenci.
Priznana najcenejša slovenska tvrdka na Koroškem.

Edino pristen je le Thierry-jev balsam

z zeleno varstveno znamko **redovnica**. Najmanjša pošiljatev 12½ ali 6½, ali patentirana družinska steklenica za potovanje K 5.—. Zavoj brezplačen.

Thierry-jevo centifolijsko mazilo.

Najmanjša pošiljatev 2 lončka K 3.60. — Zavoj brezplačen. Obe domači sredstvi sta povsod znani kot najboljši zoper tiščanje v zelodcu, gorečico, krče, kašelj, zasliženje, vnetja, ranitve, rane itd. Naročila ali denarne pošiljave se naj naslavljajo na: Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaški Slatini. Zaloge skoro v vseh lekarnah.

Na prodaj je lepo posestvo

v Šmihelu pri Pliberku, pripravno za vsako obrt. Cena po dogovoru. Več pove Karol Lajtgeb, gostilničar, št. 3., v Možici pri Prevaljah.

Za poletje se oddajo
v najem tri sobe in čumnata
pri g. Matiji Prosekarju v Kotmarivasi.

PETER MERLIN v Celovcu

Kosarske ulice št. 4 „Pri zlati krogli“ Fröhlichove ulice št. 9.
priporoča kot sloveča od leta 1832 obstoječa
trgovina s specerijskim, kolonialnim in materialnim blagom in deželnimi pridelki
svojo bogato sortirano zalogo z izvrstno kakovostjo in z najtočnejšo postrežbo. — Preca-titim župnijskim uradom priporoča patentirano olje za večno luč, posebno fino kadilo, francosko patentirano stenj itd.

Malo posestvo

ob Vrbskem jezeru na Koroškem se takoj prodá. Ponudbe sprejme upravnistvo „Mira“.

Lovske puške

vseh sestav, priznано delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska tovarna orožja

Peter Wernig,

c. in kr. dvorni založnik v Borovljah, Koroško.
Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Največja trgovina te stroke:

Modnega in manufakturnega, tu- in inozemskega blaga, zmerom najnovejše.

Največja zaloga tudi za prodajanje **na debelo** za trgovce še vedno po starih cenah, četudi se je blago podražilo. Za ženine in neveste zmerom najnovejše blago. Cene brez konkurence.

Vsi uslužbenci znajo slovenski.

Anton Renko, lastnik trgovine, Celovec, vogel Kramerjeve ulice in Novi trg.

Nobenega mrčesa ni več Fichtenin.

umori hitro in gotovo stenice, ščurke, miši, mravlje, prašičke itd., ugonablja psom bolhe, uničuje gosenice, listne in krvne uši, bolhače itd. v sadonosnikih in vrtilih.

Najboljše branilo za domače živali proti komarjem, muham in obadam.

Popoln uspeh! Zajemčeno brez strupa!

Zaloga v Celovcu: Pri Antonu Kober, drogerija pri „Rdečem križu“; Alojziju Schaffer, drogerija pri „Črnem psu“; Francu Murko, Amandu Prosen, Rozini Valesi.

Zaloga v Beljaku: Pri Janezu Bachlechner; Francu Martinek, Francu Michol, A. Morocutti, M. Pippan, Preslauer & Brugger, V. Pufitsch, P. Weiss.

Zalogi v Trgu: Pri M. Gasperčiču, Jožefu Klaus.

Zaloga v Št. Vidu ob Glini pri Janezu Knaus.

Vinske in sadne stiskalnice

z dvojnimi stiskalom „Herkules“ za ročno obrat.

Hidravlične stiskalnice

za velik pritisk in velike učinke.

Mlini za sadje in grozdje. Obiralniki.

Povsem urejene moštarnice, stalne in za prevažanje. Stiskalnice za pridelovanje sadnih in jagodnih sokov. Sušilnice za sadje in zelenjad, sadne lupilnice in rezalnike. Samodelujoče patentovane prenosne in vozne brizgalnice za vinograde, sadje, drevje, hmelj, grenkuljico „Siphonia“. Pluge za vinograde. Vse te stroje izdelujejo in prodajajo z garancijo kot posebnost v najnovejši sestavi

Ph. Mayfarth & Co.

tovarne poljedelskih strojev, železolivarne in parne kovarne

Dunaj, II/1, Taborstrasse št. 71.

Odlikovani z nad 600 zlatimi, srebrnimi kolajnami itd.

Obširni ilustrirani ceniki zastoj in franko. — Zastopniki in prekupci se iščejo.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2.000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 1/2 %

od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavicje.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spletju.

Turške srečke. Sest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno vplačevanje po K 8.— za komad.

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.